

ДЕНЬ СВЯТОГО ЄЛФРИКА

Було п'ятнадцяте число Вірності, і Брат Діас запізнювався на аудієнцію до Її Святості Папи.

— Чорт забирай, — вигукнув він, коли його карету, яка й без того ледь тягнулася, обступила процесія флагелантів, що плакали. Їхні спини обливалися кров'ю, а обличчя — сльозами захоплення. Вони шмагали себе батогами під знаменом, на якому було написано лише одне слово: «Покайтеся». У чому саме закликали покаятися, не уточнювалося.

У кожного щось та й знайдеться, еге ж?

— Чорт забирай.

Можливо, це не належало до Дванадцяти Чеснот, але Брат Діас завжди пишався своєю пунктуальністю. Він виділив аж п'ять годин на шлях від заїжджого двору до місця співбесіди, будучи впевненим, що у нього залишиться принаймні дві години, щоби побожно помилуватися статуями старших святих перед Небесним палацом. Адже казали, що, зрештою, всі дороги у Священному Місті ведуть саме туди.

Тільки тепер здавалося, що всі дороги у Священному Місті ведуть відчуженими колами, якими кишить неймовірна

кількість паломників, повій, мрійників, інтриганів, скупників мощей, торговців індульгенціями, шукачів чудес, проповідників і фанатиків, ошуканців і шахраїв, повій, злодіїв, купців і лихварів, воїнів і головорізів, дивовижна кількість копитної худоби, калік, повій, повій-калік, він вже згадував повій? Вони переважали кількість священників приблизно у двадцять разів. Їхня яскрава присутність у благословенному серці Церкви, хрипливі вульгарні пропозиції і вкриті сиротами кінцівки, які вони виставляли напоказ попри байдужий холод, звичайно, шокували. Це було, безсумнівно, ганебно, але також пробуджувало бажання, які Брат Діас обнадійливо вважав давно похованими. Він був змушений поправити свій габіт* і підвести очі до неба. Або принаймні до стелі карети, що тряслася.

Саме через такі речі він і потрапив у халепу.

— Чорт забирай.

Він опустил вікно і просунув голову в морозне повітря. Какофонія гімнів і зваблення, торгу і благань про прощення — і сморід деревного диму, дешевих пахощів і рибного ринку поблизу — миттєво потроїлася, і він не знав, чи затуляти вуха, чи ніс, поки кричав до кучера:

— Я так запізнюся!

— Я б не здивувався, — чоловік говорив з утомленою покірністю, ніби був незацікавленим стороннім спостерігачем і не брав непомірної плати за те, щоб доставити Брата Діаса на найважливішу зустріч у його житті. — Сьогодні день Святого Елфрика, Брате.

— І?

— Його мощі піднесли до шпиль Церкви Непорочного Зачаття і показують нужденним. Кажуть, що вони зцілюють від подагри.

Це пояснювало кульгавість, палиці та крісла на коліщатках у натовпі. Чи не могла це бути золотуха, чи постійна гикавка, чи якась інша хвороба, яка б не завадила хворим зійти зі шляху, яким мчала карета на повній швидкості?

— А немає іншої дороги? — закричав Брат Діас над цим голосінням.

* Характерний одяг членів орденів і релігійних конгрегацій. Залежно від ордену складається із сукні, плаща, скапулярію та пояса або шнура (цингулума).

— Сотні доріг, — кучер знизав плечима, дивлячись на натовп, що юрмився навколо. — Але там також День Святого Елфрика.

Дзвони на полуденну молитву почали лунати над містом, починаючи з одного-двох самотніх дзенькотів із придорожніх святинь, перетворюючись у дисонансний оркестр дзвіниць, коли кожна каплиця, церква і собор додавали свої власні несамопиті дзвони, намагаючись заманити паломників крізь свої двері, на свої лави і до своїх скриньок для збору пожертвувань.

Карета рвонула з місця, наповнивши Брата Діаса полегшенням, а потім одразу ж зупинилася, зануривши його у відчай. Неподалик двоє обшарпаних священників з ворожих жебрацьких орденів вмостилися на висувних катедрах, небезпечно погойдуючись над натовпом зі стогоном замучених механізмів, розбризкуючи слину, запекло сперечаючись про точне значення закликів Спасительки до поштивості.

— Чорт забирай!

Уся та робота, витрачена на підрив авторитету братів у монастирі. Усі ці клопоти, щоб коханки настоятеля не дізналися одна про одну. Усі його вихваляння про те, що його покликали до Священного Міста, виокремили як особливого, позначили великим майбутнім.

І саме тут помруть його амбіції. Поховані у кареті, що застрягла в людському багні, на вузькій площі, названій на честь святого, про якого ніхто не чув, холодній, як льодовня, жвавій, як бойня, й убогій, як виходок, між розмальованим загородженням, переповненим жебраками з офіційними дозволами на таку підприємницьку діяльність, і липовим помостом для публічних покарань, на якому група дітей спалювала опудала ельфів, набиті соломою.

Брат Діас дивився, як вони били гостровухих, гострозубих солом'яників, здіймаючи з них зливи іскор, а глядачі поблажливо аплодували. Звісно, ельфи є ельфи, і хай краще згорять, ніж не згорять, але було щось тривожне в цих пухкеньких дитячих обличчях, що сяяли несамопитим захватом. Теологія ніколи не була його сильним боком, але він був упевнений, що Спасителька багато говорила про милосердя.

Ощадливість, безумовно, була однією з Дванадцяти Чеснот. Брат Діас завжди нагадував собі про це, коли обходив жебраків

біля монастирських воріт десятою дорогою. Але іноді треба вкладатися, щоб отримати прибуток. Він вихилився з вікна, щоб знову крикнути кучерові:

— Обіцяйте, що доставите мене до Небесного палацу вчасно, і я заплачу подвійну ціну!

— Це Священне Місто, Брате, — візник навіть не потрудився знизати плечима. — Лише божевільний обіцятиме тут.

Брат Діас заліз назад у карету, сльози щипали йому очі. Він зіскочив зі свого місця на одне коліно й взяв фіал, який носив на шиї — старовинне срібло, відшліфоване протягом століть до блиску об шкіру його предків.

— О блаженна Свята Беатрікс, — прошепотів він, відчайдушно стискаючи фіал, — свята мученице і хранителько сандалі нашої Спасительки, я прошу лише про одне: допоможи мені приїхати на цю *срану* аудієнцію до Папи вчасно!

Він одразу ж пошкодував, що вилаявся в молитві, і зробив знак кола на грудях, та поки морально набирався духу, щоб ущипнути себе по центру грудей на знак покаяння, Свята Беатрікс дала знати про своє невдоволення.

Пролунав оглушливий удар по даху, карету тряхнуло, і Брата Діаса різко кинуло вперед. Його відчайдушний зойк обірвався, коли сидіння попереду вдарило його просто в рот.

ЯК ЦЕ БУВАЄ

Алекс вдало стрибнула з вікна на дах карети, прокотилася м'яко, як по маслу, і підвелася граційно, як тягучий мед, але провалила набагато простіший стрибок з даху на землю: підвернула щиколотку, втратила рівновагу, прошкандибала крізь натовп, влетіла обличчям просто в зашкарублий від гною бік віслиюка — і розтяглася в калюжі посеред канави.

Віслиюк був дуже роздратований, а його власник — ще більше. Алекс не могла точно сказати, що він волав, перекрикуючи вигуки деяких покутників, що проходили повз, але це було *неприємно*.

— Пішов нахуй! — крикнула вона йому. Монах витріщився на неї з карети — із закривавленим ротом і тим самим виразом панічного жаху, який з'являється у мандрівників Священного Міста, тож вона закричала: — І ти теж можеш піти нахуй! Обоє йдіть нахуй, — додала вона вже з меншим ентузіазмом, шкутильгаючи геть.

Зрештою, за лайку грошей не беруть.

Поки торговець не бачив, вона стягнула з ятки молитовний покрив — що в її розумінні було не стільки крадіжкою, скільки хорошим рефлексом, — обмотала його навколо голови, як шарф, і прослизнула між покутниками, намагаючись

якогого жалісливіше застогнати. Це було неважко з огляду на біль, що пульсував у нозі, і відчуття небезпеки, що лоскотало шию. Вона здійняла руки до зубчастої смужки блакиті між нерівними дахами й промовила густу, наче дим, молитву про визволення. Цього разу вона майже була щирою.

Ось як це буває. Вечір починався з пошуку розваг, а ранок закінчується каяттям.

Боже, як її нудило. Шлунок викручувало, горло пекло, а ще й з заду надходили тривожні сигнали. Може, вчорашнє погане м'ясо або погані перспективи сьогоднішнього ранку. Може, гроші, які вона програла, або гроші, які вона заборгувала. Може, ще трохи гною на губах. Ще й нечистий сморід паломників, яким заборонено митися під час довгих походів до Священного Міста, нікому не йшов на користь. Вона смикнула куточок молитовного покриву до рота і крадькома озирнулася назад, вдивляючись крізь гущавину здійнятих до неба рук...

— Он вона!

Як би вона не намагалася, їй ніколи не вдавалося повністю вписатися в натовп. Вона штовхнула ліктем паломника із зав'язаними очима, посунула іншого, що човгав на вкритих струпами колінах, і побігла вулицею так швидко, як тільки дозволяла травмована щиколотка — зовсім не так жваво, як їй хотілося б. Крізь гамір, де хтось горлав псалми за пару мідяків, вона почула, що позаду зчинився хаос. Бійка, якщо їй поталанить, бо ж ті покутники могли бути досить жвавими, коли стаєш між ними і милістю Всевишнього.

Вона вискочила з-за рогу на рибний ринок у тіні Блідих Сестер. Сотня яток, тисяча покупців, галас недоброзичливого торгу, солоний морський сморід ранкового улову, що виблискує у водянистому зимовому сонячному світлі.

Вона вгледіла швидкий рух й інстинктивно впала. Стиснута рука вирвала з її голови пасмо волосся, коли дівчина ковзнула під карету, де її ледь не зачепили копитами, і покотилася, звиваючись між чиймись ногами, крізь холодне місиво з кишок, кісток і слизу під ятками.

— Таки, блять, попалася!

Рука стиснула щиколотку, і поки її тягли до світла, нігті Алекс залишали звивисті сліди в риб'ячому місиві. Це був один